

БЕЛАРУСЫ Ў СВЕЦЕ

ІНФАРМАЦЫЙНЫ БЮЛЕТЭНЬ

У НУМАРЫ:

"БАЦЬКАЎШЧЫНА" РЫХТУЕЦЦА ДА ПЯТАГА З'ЕЗДУ БЕЛАРУСАЎ СВЕТУ

Дзеля належнай падрыхтоўкі і правядзення З'езду быў створаны Арганізацыйны камітэт, у склад якога ўваішлі 88 прадстаўнікоў з Беларусі і розных краін свету. Сустаршынямі Аргкамітэту абраныя Радзім Гарэцкі, Аляксей Марацкін, Алена Макоўская з беларускага боку, Алег Рудакоў з Расіі і Вячка Станкевіч з ЗША...

Працяг на стар. 6

ІРЭНА КАЛЯДА-СМІРНОВА

..."Мне б вельмі хацелася прыехаць у Беларусь, але я і баюся гэта зрабіць. Баюся, што не выгрымаю бачыць, як губляеца беларускасць у самой Беларусі".

Працяг на стар. 4

"ПОЛАЦКІ СХЫТАК" НА ДЫСКУ "СТАРОГА ОЛЬСЫ"

Працяг на стар. 6

"РЭТРА-ХІТ" З САНКТ-ПЕЦЯРБУРГА

31 студзеня ў Пушкінскім раённым Доме культуры Санкт-Пецярбурга сабраліся прыхільнікі творчасці народнага артыста СССР і Беларусі, заснавальніка ансамбля "Песняры" Уладзіміра Мулявіна...

Працяг на стар. 7

РЫЖСКАЯ БЕЛАРУСКАЯ АСНОЎНАЯ ШКОЛА ЧАКАЕ ВУЧИЯ

З 15 студзеня латвійскія школы пачалі прыміць дакументы ад бацькоў будучых першакласнікаў. Апошні тэрмін падачы дакументаў - 1 красавіка...

Працяг на стар. 8

НАВІНЫ

10-ГОДЗЕ СУПОЛКІ “СПАДЧЫНА”

Святкаванне 10-годдзя Венцілскай беларускай суполкі "Спадчына" адбылося 6 лютага.

Першая спроба аўяднаць беларусаў горада была зроблена яшчэ на пачатку 1990-х Уладзімірам Скрыбатуном, калі нават выходзілі дадаткі на беларускай мове да мясцовай газеты, але справа далей не пайшла. І толькі ў 1999 г. пры дапамозе сябраў "Латвійскага таварыства беларускай культуры "Світанак" была створана суполка. Першымі заснавальнікамі былі 10 беларусаў; узначаліў суполку будаўнік па адукацыі Мікола Жаўрыд.

Былая кіраўнічка "Спадчыны" Алена Нарушэвіч зазначае: "На той час у нас быў вялікія планы, хацелі адкрыць нядзельную школу, усе ішлі насустроч і дапамагалі ў нашых пачынаннях. Былі кнігі закуплены, шматлікія быўся собрана і перададзена з Мінска, была і настаўніца, але тады мы не здолелі ў камплектаваць беларускі клас. І гэта справа ў нас спыналіся". Але суполка на гэтым не спыніла сваю дзейнасць: на гроши, якія заставаліся з сабраных на школу, было вырашана пашыць беларускія касцюмы; быў створаны ансамбль беларускай песні "Журавінка" ў 2002 г. З таго часу "Журавінка" ўдзельнічае ў шматлікіх святах

народнай песні не толькі ў краіне, але і па-за яе межамі.

У Венцілсе - 45 тысячаў жыхароў, 2 тысячи з іх - гэта беларусы, якія працуяць ў розных галінах - у будаўніцтве, прамысловасці, культуры, адукацыі, прыватным бізнесе.

З 2005 г. суполка праводзіць сваё Купалле. У латышоў ёсьць сваё свята, падобнае да Купалля, - называецца Ліга (адзначаецца 23-24 чэрвеня). Таму наша свята адмысловым чынам лучыць культуру двух розных народаў і носіць назуву "Ад Ліга да Купалля".

Суполка "Спадчына" з'яўляецца арганізаторам яшчэ аднаго свята, якое становіцца любімым святам жыхароў горада. Раз на два гады праходзіць фестываль "Венцілскі вянок", у розныя гады гасцямі свята былі гурт "Стары Ольса", "Спас" і інш.

Асаблівасцю існавання розных арганізацый Латвіі з'яўляецца поўная падтрымка іх дзейнасці гарадскім самакіраваннем: дзяржава выдае штогод сродкі на ўтриманне грамадскіх арганізацый.

6 лютага адсвяткаваць юбілей беларускай суполкі "Спадчына" прыйшлі Надзвычайны і Паўнамоцны Амбасадар Рэспублікі

Працяг на стар. 8

Выступ ансамбля беларускай песні "Журавінка" ў Венцілсе

НЬЮ-ЁРК (ЗША)

ВЫСТАВА А. МАРАЧКІНА Ў НЬЮ-ЁРКУ

15 лютага ў "Беларускім музеі", што месціца ў будынку Сабора Св. Кірылы Тураўскага ў Нью-Ёрку, адбылося адкрыццё выставы Аляксея Марацкіна "Мae мары". Пасля ранішняй нядзельнай службы ў Саборы Св. Кірылы Тураўскага ў Брукліне Уладыка БАПЦ епіскап Наваградскі і Паўночна-Амерыканскі Святаслаў дабраславіў адкрыццё выставы і пачастунак для яе наведвальнікаў.

Тыдзень для кіраўніка "Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчыны" і аднаго з заснавальнікаў аўтадання мастакоў "Пагоня" Аляксея Марацкіна выдаўся сапраўды насычаным. 7 лютага, на наступны дзень пасля прылётута ў Нью-Ёрк, ён прыняў удзел у акцыі каля будынка ААН. 12 лютага ў будынку Фонда Маршала, што ў Вашынгтоне, адкрылася выставка "Мастацтва супраць дыктатуры". А ў перадапошні дзень свайго візіту ў ЗША Аляксей Марацкін адкрыў свою выставу ў Беларускім музеі ў Нью-Ёрку.

Хоць цэлы шэраг прац творцы на працягу наступнага месяца будзе знаходзіцца ў Вашынгтоне, тыя з беларусаў, што жывуць у Нью-Ёрку, таксама маюць выдатную магчымасць пабачыць Беларусь вачамі Алеся Мары і адчуць яе подых. Хараство прыроды і нашых вобразаў выдатна перадаецца аўтарам.

"Дзея яліны", "Беларуская Джаконда", "Тумановы Вэлюм", "Карсіканская Мадонна", "Заслаўе", "Сцяна маўчання" дэманструюць

разнастайнасць і майстэрства аўтара. Ён здольны перадаць сваім творамі тое, чым жыве Беларусь. Сваёй працай Аляксей Марацкін спрабуе рабіць тое, што не змаглі зрабіць за 15 гадоў палітыкі - вярнуць беларусаў на шлях беларускасці.

Паводле "Беларускага Музея"

ІТАЛІЯ

"Песню пра зубра" Міколы Гусоўскага выдаў у Італіі гарадзенскі мастак-графік Юры Якавенка. Гэта кніга ручнай работы, кожны з яе 150-ці асобнікаў каштую сёння 1000 ёура. Тры калекцыянеры - у Вене, Гародні і Кіеве - ужо набылі новае выданне паэмі. Для яго Ю. Якавенка зрабіў 11 ілюстрацыяў.

Паводле "Радыё Свабода"

РЫГА (ЛАТВІЯ)

Кансультатыўная Рада па справах нацыянальных меншасцяў пры презідэнце Латвіі ўзнавіла дзейнасць са студзеня 2009 г. У яе склад увайшлі 16 прадстаўнікоў нацыянальных меншасцяў. Сярод іх - вядомы грамадскі і культурны дзеяч, кавалер найвышэйшай дзяржаўнай узнагароды Латвіі - ордэна Трох Зорак - Вячаслаў Целеш, сябра Рады Латвійскага таварыства беларускай культуры "Сывітанак". Да 1998 г. пры презідэнце Латвіі існавала Кансультатыўная Рада па справах нацыянальных меншасцяў. У межах яе дзейнасці прадстаўнікі нацменшасцяў рэгулярна абмяркоўвалі свае праблемы з кіраўніком дзяржавы. Пазней, пасля абрання презідэнтам Вайры Біке-Фрэйбергі, Рада спыніла свою дзейнасць, а яе функцыі былі

перададзеныя міністэрству па справах інтэграцыі. Напрыканцы мінулага года ў мэтах эканоміі міністэрства было расфарміраванае. Прэзідэнт Латвіі Валдыс Затлерс прыняў рашэнне пра аднаўленне дзейнасці Рады па справах нацыянальных меншасцяў. 18 студзеня кіраўнік дзяржавы зацвердзіў 16 членаў Рады.

У склад Рады акрамя слыннага беларуса ўвайшлі прадстаўнікі іншых нацыянальных меншасцяў - лівяў, грузін, латгалі і інш. На першым пасяджэнні презідэнт Латвіі Валдыс Затлерс абмеркаваў асноўныя прынцыпы дзейнасці Кансультатыўнай Рады і кірункі працы.

Паводле "Латвійскага таварыства беларускай культуры "Сывітанак"

ВІЛЬНЯ (ЛІТВА)

СКАРБОНКА ТАЛЕНТАЎ

Віленскія беларусы ў апошні дзень студзеня адзначылі 90-годдзе з дня заснавання Віленскай беларускай гімназіі і 15 гадоў адноўленай дзейнасці Беларускай школы імя Францішка Скарыны.

"Кожны год першага лютага мы святкуем дзень заснавання Віленскай беларускай гімназіі, а ў гэты дзень у нашай школы пятнаццацігадовы юбілей!"

Вось такім словамі і радаснымі воплескамі распачалася свята з нагоды 90-годдзя. Беларусы Літвы адзначылі дзвайны юбілей адзінай на ўсю Прыбалтыку беларускай школы з годным павагі размахам. У той самы час - Віленскую беларускую гімназію ўзгадвалі на сядзібе Таварыства беларускай культуры, а таксама ў Віленскім доме настаўніка, дзе сабраліся месцічы з Вільні, госці літоўскай сталіцы, настаўнікі і выпускнікі Беларускай школы імя Францішка Скарыны...

Дырэктар школы Галіна Сівалава ў святочнай прамове нагадала пра тое, што школа - спадкаемца асветніцкай справы Віленской беларускай гімназіі:

"25 гадоў жыла гімназія. Потым два разы па 25 нідзе ў Вільні, ні ў адным яе куточку не вучыліся, не гаварылі вучні на ўроках пабеларуску. І цяпер ужо 15 гадоў у Вільні ёсьць школа з беларускай мовай навучання. Магчымасць вучыцца на роднай мове - гэта вялікае свята. Вільня - своеасаблівы горад, горад павагі і талерантнасці да людзей, якія не забываюцца на

Адкрыццё выставы А. Марацкіна ў "Беларускім музеі"

свае карані і не выракаюцца сваёй роднай мовы".

Надзвычайны і Паўнамоцны Амбасадар Беларусі ў Літве і Фінляндый Уладзімір Дражын, відавочна, з нагоды свята, не скупіўся на экспкурсы ў гісторыю Айчыны і на абяцанні ўмацаваць матэрыяльную базу школы.

У якасці доказу ён нагадаў, што беларуская дзяржава ўжо набыла для школы аўтобус, і перадаў Г. Сівалавай ад імя Мінскага гарвыканкама тэлевізар. У. Дрыжын сказаў: "Мне сёння бачыцца, што калі мы з вамі вельмі добра разумеем нашу вялікую гісторыю нашай вялікай дзяржавы, пачынаючы ад Палацкага княства і заканчваючы сённяшнімі днямі, гэта вельмі добра, таму што дзяржава, якая шануе свае карані, мае вялікую будучыню. Я лічу, што кожны этап развіцця беларускай дзяржавы, беларускасці за мяжой, асабліва калі гэта тычыцца адукцыі, мае асаблівае значэнне для нашай агульнай гісторыі. Горад Мінск нашу школу, якая працуе ў Вільні, лічыць сваёй школай. Я сёння атрымліваю лісты з Мінска, дзе гаворыцца, што дзеци, якія паступалі ў вишэйшыя навучальныя ўстановы Беларусі, атрымлі добрыя адзнакі і сталі студэнтамі, і я хапеў бы, каб гэта працягвалася і надалей".

Звяртаючыся да выпускнікоў школы, У. Дражын урачыста плаўбядыаў: "Радзіма этнічная, Рэспубліка Беларусь заўсёды будзе аб вас кларапаціцца, заўсёды будзе дапамагаць, і гэта будзе ў кожным дні вашай працы і вашага жыцця".

Выпускнікі пачвердзілі гэтаяя слова амбасадара Беларусі, сардэчна падзякаваўшы сваім настаўнікам, бацькам, і ўсім тым, хто дапамог ім пачаць цяжкую дарогу ў дарослае жыццё: "Тут мы вучытлісі здаваць экзамены з такіх выкладаў, як сяброўства, адказнасць, тут праходзіла станаўленне нашай асабовасці". "У нас ёсць цудоўныя настаўнікі, у нас ёсць праста фантастычныя вучні. Я жыву ў Мінску, і, на жаль, мала чую беларускай мовы. Недзе за межамі Беларусі людзям значна больш важная беларуская мова, чым большасці з тых, хто жыве ў краіне". "Я шчыра веру, што кожны з нас разумеет значэнне сённяшняга дня, бо менавіта ён - частка нашай гісторыі, а таму - частка кожнага з нас. Мне вельмі прыjemна знаць, што ў нас ёсць сённяшні дзень, што ў нас ёсць будучыня, бо мы ведаєм і памятаем сваю гісторыю".

Напрыканцы свята настаўніца музыкі Валянціна Кавальчук

парарадавала гасцей незвычайнім падарункам. Пад яе акампанемент вучні і выпускнікі школы выканалі адмысловы варыянт песні "Пагоня" на слова Максіма Багдановіча.

Свята працягвалася ў адзінім беларускім віленскім касцёле Святога Барталамея.

Паводле "Радыё Рацыя"

БЕЛАСТОК (ПОЛЬШЧА)

Праваслаўны крыж у памяць савецкім жаўнерам, якія загінулі падчас вызвалення горада ад гітлераўцаў, паўстаў 21 лютага на беластоцкіх могілках. Ініцыятарам акцыі быў генеральны консул у Беластоку Міхась Аляксейчык. У цырымоніі ўдзельнічалі таксама чальцы Беларускага грамадскакультурнага таварыства і Расійскага культурна-асветнага таварыства, віцэ-прызідэнт Беластока Аляксандр Сосна, ветэраны.

Паводле "Нашай Ніўы"

БЯЛА ПАДЛЯСКА (ПОЛЬШЧА)

"Пейзаж настрою" - пад такой назвай адкрылася выставка карцін беларускага мастака Л. Гоманава 24 студзеня ў Бяла Падлясьцы. На выставе прадстаўлена больш за 40 работ, у тым ліку па чарнобыльскай тэматыцы. На адкрыцці выставы прысутнічала кірауніцтва горада, праваслаўнае духавенства, дырэкторы культурных цэнтраў і школ ваяводства, прадстаўнікі турыстычных фірм, грамадскія арганізацыі і супрацоўнікі консульства. Падчас презентацыі было падкрэслена, што паміж Беларуссю і Польшчай існуюць шматгадовыя гістарычныя добрасуседскія сувязі. Акрамя геаграфічнага суседства, народы абедзвюх краін аб'ядноўвае блізкасць культуры і мовы. Выказваліся пажаданні далейшага паглыблення партнёрства і культурных кантактаў, якія будуць мацаваць сяброўства паміж краінамі.

Пасля завяршэння выставы ў Бяла Падлясьцы карціны будуць дэманстравацца і ў іншых гарадах ваяводства.

Паводле прэс-службы амбасады Рэспублікі Беларусь у Польшчы

ТЭРЭСПАЛЬ (ПОЛЬШЧА)

Міжнародны турнір па міні-футболе адбыўся 25 студзеня ў горадзе Тэрэспаль. Беларускіх

Працяг на стар. 5

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА САКАВІК 2009 ГОДА

1 сакавіка - 80 год таму, у 1929-м нарадзілася Еўдакія Лось (1929-1977), паэтка.

2 сакавіка - 20 год таму, у 1994-м Вярохойны Савет Рэспублікі Беларусь прагаласаваў за прэзідэнцкую форму кіравання ў краіне.

2 сакавіка - 130 год таму, у 1879-м нарадзіўся Міхаіл Кроль (1879-1939), неўрапатолаг, акадэмік Акадэміі навук Беларусі, член-карэспандэнт Акадэміі навук СССР.

3 сакавіка - 65 год таму, у 1944-м загінуў Францішак Аляхновіч (1883-1944), драматург, тэатральны дзеяч, публіцыст, дзеяч беларускага Адраджэння. Застрэлены ў сваёй кватэры савецкімі дыверсантамі.

4 сакавіка - 375 год таму, у 1634-м нарадзіўся Казімір Лышчынскі (1634-1689), філософ, аўтар трактата "Аб неіснаванні Бога", у якім сцвярджаў, што Бог не існуе, а з'яўляецца толькі хімерай, народжанай фантазіяй людзей. Катаўпікае духавенства жорстка расправілася з беларускім вальнадумцам. У 1689 г. К. Лышчынскі быў спалены на vogнішчы.

5 сакавіка - 730 год таму, у 1279-м войска ВКЛ на чале з Трайдзенам атрымала перамогу над Ордэнскім войскам у бітве пры Ашэрэдэне.

6 сакавіка - 65 год таму, у 1944-м распачата фарміраванне Беларускай Краёвой Абароны.

7 сакавіка - 85 год таму, у 1924-м прынята пастанова Прэзідэнтства ЦВК СССР "Аб аб'яднанні ў складзе Беларускай ССР усіх тэрыторый Савецкага Саюза з большасцю беларускага насельніцтва" (да БССР далучаны шэрш паветаў Віцебскай, Гомельскай і Смаленскай губерніяў).

8 сакавіка - Міжнародны дзень жанчын.

8 сакавіка - 5 год таму, у 2004-м памёр Міхась Наўмовіч (1922-2004), дзеяч беларускай эміграцыі, старшыня Беларускага Згуртавання ў Францыі "Хаўрус" і сябра Рады БНР.

15 сакавіка - Дзень Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

17 сакавіка - 100 год таму, у 1909-м нарадзіўся Міхаіл Паўлючэнка (1909-1975), фізік, хімік, акадэмік АН Беларусі, заслужаны дзеяч навукі.

22 сакавіка - 145 год таму, у 1864-м загінуў Кастусь Каліноўскі (1838-1864), адзін з кіраунікоў паўстання

Працяг на стар. 5

Шмат год “Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” супрацоўнічае са спн. Ірэнай Калядой-Смірновай, і гэты год не выключэнне. У студзені-лютым 2009 г. пры дапамозе мецэната І. Каляды-Смірновай Згуртаванне выдала кнігі – “Чытанка для дзіцячага садка” і “Васіль Быкаў. Гісторыя жыцця ў дакументах, публікацыях, успамінах, лістах” С. Шапрана, а таксама дыск гурта “Стары Ольса”, у які ўвайшлі новыя творы з “Полацкага спыштку”. Хутка з’явіцца яшчэ трэй кнігі пры падтрымцы спн. Ірэны – Р. Гарэцкі “Браты Гарэцкія”, А. Грыцкевіч “Старонкі нашай мінуўшчыны”, 2-гі том “Васіля Быкава...” З гэтай нагоды Інфармацыйны цэнтр “Бацькаўшчыны” ўзяў інтэрв’ю ў спадарыні Ірэны.

– Вы шмат часу аддаце на грамадскую дзейнасць, вядзеце мецэнацкую працу ў розных галінах – і культурным, і сацыяльным, шмат робіце не толькі для арганізацый, але і для простых людзей з Беларусі, якім патрэбна дапамога. Чаму?

– Па-першае таму, што я беларуска і мяне выхавала так мама. А па-другое, ёсьць прынцып: кожны кожнаму дапамагае. Палякі дапамагаюць і шмат робяць для Польшчы, украінцы для Украіны, а я раблю для сваёй радзімы Беларусі. Усе беларусы для мяне як сёстры і браты, і іх боль – гэта і мой боль. У мяне ёсьць прынцып: Бог даў мне такую магчымасць, я павінна дзяліцца з людзьмі, асабліва з тымі, каму патрэбна мая дапамога. Я таксама дапамагаю ў Амерыцы, Кліўлендзе, дзе якія нараджаюцца з цяжкім захворваннямі, дапамагала, калі ў нас у штаце Агайо шмат тэрыторыі

Ірэна Каляда-Смірнова

затіліла вадой, калі зататіла Новы Арлеан. Амерыка таксама мая краіна, і калі здараецца тут нейкая бяда, гэта і мая бяды.

– Ви не былі на Беларусі з сярэдзіны 1990-х гадоў. Што для Вас Беларусь, якой Вы яе бачыце на іншым беразе Атлантыкі?

– Я напачатку 1990-х тро разы наведвала краіну. У тых часы мала хто ведаў у свеце, што такое Беларусь, што такое Чарнобыль. Зараз такіх людзей становіцца болей. Тым больш пра гэта ведаюць у Кліўлендзе, дзе я вяду працу па чарнобыльскай проблеме, ведаюць менавіта з маёй дапамогі беларускім дзяцям. На жаль, у нас тут у Кліўлендзе засталося мала сапраўдных беларусаў, якія захоўваюць беларускую культуру і традыцыі, але я веру ў тое, што пакрыху ўсё гэта можа аднавіцца.

– Ці хацелася б Вам прыехаць у Беларусь і паглядзець, як тут змянілася сітуацыя?

– Мне б вельмі хацелася прыехаць у Беларусь, але я і баюся гэта зрабіць. Баюся, што не вытрымаю бачыць, як губляцца беларускасць у самой Беларусі. Толькі, мабыць, калі пачнуцца змены ў самой Беларусі. І да першых зменаў я адношу стаўленне да мовы. Для мяне гэта самае балточae пытанне. Прыйджаць і бачыць, як не размаўляюць па-беларуску, гэта вельмі балюча. Але я спадзяюся толькі на лепшае.

– У беларускай прэсе шмат абміркоўваецца інфармацыя наконт таго, як захаваць беларускасць у самой краіне, часамі гэта пытанне закранаюць і дзяржаўныя СМИ. А як Вы здолелі на працягу доўгіх гадоў захоўваць беларускую мову і культуру, знаходзячыся на такой адлегласці ад Радзімы?

– Гэта ўсё толькі дзякуючы маёй маме. Дома мы гутарылі толькі па-беларуску, і калі пасля вайны так атрымалася, што мы засталіся ў памежнай зоне, то нават не стаяла пытанне, у якую школу аддаваць дзяцей. Мы пайшли вучыцца ў беларускую. Для нас не было другой мовы, беларуская мова была на першым месцы. Бабуля, якая жыла з намі, таксама шмат зрабіла для нас і нашага станаўлення, яна захавала для нас усе традыцыі. Мы

святкавалі беларускія святы, а калі пераехалі ў Кліўленд, дык увогуле ўсё расквітнела. Адзначалі не толькі рэлігійныя святы, але і традыцыйнае беларускае Купалле. У мяне былі два браты, але і для іх не паўставала пытанне, на якой мове размаўляць: вядома, на беларускай. Мы амерыканцы, але трэба любіць і сваё, паважаць свае карані. Мне вельмі балюча зараз глядзець на тое, што адбываецца ў беларускім асяродку, бо для большасці на першое месца выйшлі грошы, а не культура. Ганьбіць сваё – гэта дрэнна.

– Вы падтрымлівалі выхад практычна ўсіх альбомаў “Старога Ольсы”, ці падабаецца Вам самай гэтая музыка?

– Цудоўная музыка, а ў мяне дачка настолькі закаханая ва ўсіх іх, што яна пастаянна праглядае відэа гурта. Яны робяць добрую справу ў музыцы.

– Што б Вы хацелі пажадаць маленькім чытакам “Чытанкі...”?

– Мы атрымалі кніжку, якая выйшла, і мы ў захапленні, бо там размешчаны такія цудоўныя беларускія творы. Вельмі шмат з якіх мы ведаем напамяць. Калі я чытала кніжку, у мяне было адчуванне, што я вярнулася ў дзяцінства, калі мне гэтыя казкі распавядала бабуля. Я вельмі рада, што падрыхтавана такая скарбонка для малых дзетак. Гэта цудоўная кніжка, і ўсім, каму я прэзентую ўсё ў беларускім асяродку Кліўленда, праста ў захапленні ад яе. Вядома, гэта даволі малы наклад для такой кніжкі, і трэба будзе шукаць магчымасць яе перавыдаць.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

Нарадзілася ў вёсцы Падкасоўе Наваградзкага раёна. Бацька Ірэны памёр ад сухотаў у 1937 г., маці засталася ўдовою ў 29 гадоў. Гадаваць дзяцей дапамагала бабуля, якая і навучыла Ірэну беларускай мове. Маці трymала малачарню, дзе выраблялі сыр. Калі ў 1939 г. прыйшлі Саветы, маёmasць канфіскавалі. Ад Сібіры ўратавалі суседзі. Ірэне было каля чатырох гадоў, калі пачалася вайна. У 1944 г. Ірэна разам з маці трапіла ў Германію, а старэйшы брат Лёня, які падлеткам у час вайны ўступіў у Саюз

беларускай моладзі, застаўся на Радзіме. За ўдзел у гэтай арганізацыі ён на некалькі гадоў трапіў у турму. Пра яго лёс родныя нічога не ведалі да канца 1960-х.

У Германіі, у працоўных лагерах, маці Ірэны працавала разам з іншымі жанчынамі, укопваючы тэлеграфныя слупы. Калі вызвалілі Германію, сям'я Ірэны трапіла ў амерыканскі сектар. Добра разумеючы, што вяртанне на Радзіму пагражае высылкай, сям'я выехала ў Кліўленд (ЗША). На эміграцыі Клаудзія Каляда, маці Ірэны, стала адной з актывістак грамадскага жыцця беларускай дыяспары. Яна збірала вакол сябе людзей, была адной са стваральніц Беларускага жаночага згуртавання (1952 г.), рыхтавала выставы, вечарыны, канцэрты, арганізоўала беларускія школкі.

У ЗША Ірэна працавала эканамістам, хаця марыла пра іншую кар'еру – артыстычную. Ад прыроды мела талент і жаданне спявачкы. Скончыла беларускую гімназію імя Янкі Купалы ў Германіі, дзе пазнаёмілася са славутымі беларускімі кампазітарамі Куліковічам і Равенскім. Браала ў іх урокі вакалу, спявала ў царкоўным хоры, выконвала партыі ў беларускіх спектаклях. Некаторы час узначальвала беларускі хор у Кліўлендзе. Статы прафесійнай спявачкай Ірэна не змагла толькі таму, што атрымаць адпаведную адукцыю ў Амерыцы было вельмі цяжка і каштавала шмат грошай.

У Беларусь Ірэна прыехала ў 1992 г. Эканамічнае становішча краіны стала для яе сапраўдным шокам. Але яшчэ больш уразлі наступствы Чарнобыльскай трагедыі для беларускіх дзяцей. Менавіта для дапамогі хворым дзеткам спадарыня Ірэна стварыла дабрачынны фонд "Этнічны голос Амерыкі". На гроши фонду штогод больш за 500 беларускіх дзяцей адпачываюць у Славеніі, Турцыі, Балгарыі. Мазырскі раён атрымаў 18 тон гуманітарнай дапамогі (вопратку, коўдыры ды інш.). За час працы фонда на аздараўленне было накіравана больш за 5 тысяч беларускіх дзяцей. У асноўным гэта дзеці з глыбінкі, з дзіцячых дамоў, малазабяспечаных і няпоўных сем'яў. Штогод Ірэна атрымлівае сотні лістоў ад удзячных дзетак і іх бацькоў.

Вельмі шмат увагі надае спн. Ірэна і патрыятычнаму выхаванню беларускай моладзі. З дапамогай гэтай жанчыны змаглі паехаць на аздараўленчы адпачынак у Балгарыю пераможцы дзіцячых

творчых конкурсаў, якія ладзіла МГА "Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" ў 2000–2007 гг. Работы пераможцаў былі выдадзены асобнымі кнігамі таксама дзяячуочы спн. Ірэне.

"Бацькаўшчына" ганарыцца супрацоўніцтвам са спн. Ірэнай і шчыра ўдзячна за падтрымку, без якой шмат значных для беларускай культурнай прасторы падзеяў могло б не адбыцца.

Алена Макоўская

IN MEMORIAM

АЛЕГ МАХНЮК (1928–2009)

21 лютага ў штаце Нью-Джэрсі памёр беларускі мастак Алег Махнюк.

Алег Махнюк прыйшоў на свет 7 траўня 1928 г. на Браслаўшчыне. З 1944 г. – на чужыне. Браў актыўны ўдзел у беларускім скаўтынгу, вучыўся ў Беларускай гімназіі імя Максіма Багдановіча ў Ватэнштэце (Брытанская зона акупацыі, Ніжняя Саксонія). Менавіта скаўтынг і школьніцтва ў паваенны Нямеччыне сталі тым падмуркам, на якім будавалася Беларусь у Амерыцы. Пры канцы 1940-х перабраўся ў ЗША. Браў актыўны ўдзел у беларускім грамадскім жыцці, напачатку ў моладзевым руху. Узяў удзел у I Кантрэсе беларусаў Амерыкі, што прыйшоў у Саўт-Рыверы, потым уваходзіў у кіруючыя органы Беларускага кангрэсавага камітэта. Спявалі ў беларускіх хоры "Каліна", якім кіраваў Ксаверы Барысавец.

У 1960-х высвяціўся на дыякану, браў удзел у з'ездах парафій, якія падпрадкоўваліся экзарху канстанцінопальскага патрыярха ў ЗША. Але нават калі нічога гэтага не было, то даробак Алега Махнюка нельга было б не заўажыць у самым прымым сэнсе гэтага слова. У канцы 1960-х беларусы Саўт-Рывера вырашылі пабудаваць уласную царкву, самі капалі катлаван, самі рабілі фундамент. А. Махнюк у двары свайго дома зрабіў купал царквы. А потым яшчэ парабой рамкі для іконаў, аналоі, іканастас, сходы для царквы. Усяго не пералічишь.

А яшчэ А. Махнюк быў добрым пейзажыст і скульптар. Ён на пяць гадоў перажыў жонку – мастачку Люду Махнюк, што адышла ў лепшы свет у лістападзе 2003 г. Цяпер сышоў сам. 24 лютага ён быў пахаваны на беларускіх могілках у Саўт-Рыверы побач з жонкай.

Паводле "Нашай Ніўы"

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА САКАВІК 2009 ГОДА

Працяг. Пачатак на стар. 3

1863–1864 гг., рэвалюцыянер-дэмакрат, публіцыст, паэт.

24 сакавіка – 215 год таму, у 1794-м у Вялікім княстве Літоўскім і Польшчы пачалося вызваленчае антырасійскае паўстанне пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюшкі.

25 сакавіка – Дзень Волі – нацыянальнае свята, гадавіна ўзнікнення першай нацыянальнай беларускай дзяржавы, Беларускай Народнай Рэспублікі (25 сакавіка 1918 г. прынятая Трэцяя Устаўная грамата).

27 сакавіка – 100 год таму, у 1909-м нарадзіўся Валеры Маракоў (1909–1937), паэт, перакладчык, рэпрэсаваны і расстраліны ў 1937-м.

27 сакавіка – 30 год таму, у 1979-м памёр Рыгор Крушына (1907–1979), паэт, празаік, крытык, адзін з заснавальнікаў Беларускага інстытута навукі і мастацтва ў Нью-Ёрку.

6 красавіка – 10 год таму, у 1999-м памёр Генадзь Карпенка (1949–1999), беларускі палітычны і грамадскі дзеяч, навуковец.

НАВІНЫ

ТЭРЭСПАЛЬ (ПОЛЬШЧА)

Працяг. Пачатак на стар. 3

спартоўцаў прадстаўляла каманда "Дынама" з Брэста. Да ўдзельнікаў турніра звярнуўся бурмістр горада і консул Беларусі ў Бяля Падляські. Беларуская каманда трymалася і заняла першое месца ў спаборніцтве. Па заканчэнні турніра спартовыя клубы "Дынама" з Брэста і "Мяжа" з Тэрэспалем падпісалі дамову аб супрацоўніцтве.

Паводле прэс-службы амбасады Рэспублікі Беларусь у Польшчы

ВАРШАВА (ПОЛЬШЧА)

ТБМ ладзіць ужо другую агульнабеларускую дыктоўку, што павінна адбыцца па ўсёй Беларусі ў трох этапах: 21 лютага, 15 і 25 сакавіка. Ініцыятыву ТБМ падхапілі шматлікія арганізацыі, а таксама нашы суачыннікі ў замежжы.

Так, напрыклад, 21 лютага ў Міжнародны дзень роднай мовы адбылася беларуская дыктоўка, ар-

Працяг на стар. 7

“ПОЛАЦКІ СШЫТАК” НА ДЫСКУ “СТАРОГА ОЛЬСЫ”

Гурт “Стары Ольса” па матывах “Полацкага сшытку” выдаў новы альбом пад назвай “Дрыгула” (назва танца з “Полацкага сшытку”). Выданне альбома стала магчымым дзякуючы “Згуртаванню беларусаў свету “Бацькаўшчына” і Ірэне Калядзе-Смірновай (беларускі мецэнат, кіраунік беларускага дабрачыннага фонду “Этнічны голас Амерыкі”). Тыражаванне дыску ажыццяўляла “Беларуская Музычная Альтэрнатыўа” (ВМА Group). У новым альбоме сабрана танцевальная музыка ад часоў Позняга Сярэднявечча да перыяду ранняга барока, занатаваная ў Вялікім княстве Літоўскім (зборнік

“Полацкі сшытак”) і краінах Заходняй Еўропы. Пры выкананні гэтых твораў выкарыстывалі інструменты, адпаведныя свайму часу. “Полацкі сшытак” - зборнік барочнай музыкі. Пасля вайны з нямецкіх запаснікаў у Польшчу трапіў беларускі ўніяцкі службёнік, які ў 1956 г. паступіў у Бібліятэку Ягелонскага ўніверсітэта (Кракаў). У вокладку гэтага службёніка быў уклёны нотны рукапіс, які ў 1962 г. знайшоў беларускі прафесар Адам Мальдзіс. Даследаваў рукапіс польскі музыказнаўца Ежы Голас. З таго часу Е. Голас фігуруе ў энцыклапедыях як афіцыйны адкрытыяльнік рукапісу. Рукапіс быў складзены ў вёсцы Астрамечава на Брэстчыне, але належыў полацкаму біскупу, таму атрымаў назыву “Полацкі сшытак”. У наш час творы з “Полацкага сшытка” трывала ўвайшлі ў партытуры польскіх і нават нямецкіх музыкаў.

А 14 лютага турт пры дапамозе “ЗБС “Бацькаўшчына” і кампаніі “БелП” зладзіў канцэрт-прэзентацыю ў вялікай зале КЗ “Мінск”. На гэтай спэце гурт выступаў упершыню і сабраў поўную залю.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ВІНШАВАННІ ВІНШАВАКИНЕ СЯБРАУ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маём гонар павіншаваць з Днём нараджэння сябраў Вялікай Рады “Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, якія нарадзіліся ў сакавіку: Аляксея Марачкіна, Лідзю Савік, (Беларусь), Валянціна Грыцкевіч (Расія), Іну Снарскую (Дзідык) (Украіна), Юрку Станкевіча (Чехія). Прыміце ад нас шчырыя віншаванні, пажаданні шчасця, доўгага жыцця, выдатнага здароўя, натхнёной працы, духоўнай і творчай самарэалізацыі!

У сакавіку троє шаноўных сябраў Вялікай Рады адзначаюць юбілеі. 5 сакавіка **Мікалай Люц-ко** (Беларусь), 12 сакавіка - **Ларыса Гудлеўскі** (Швецыя). А 28 сакавіка адзначае 75-годдзе кандыдат гістарычных навук, пісьменнік, галоўны рэдактар

“Беларускага кнігазбору” **Кастусь Цвірка** (Беларусь). Управа “ЗБС “Бацькаўшчына” віншуе вас з юбілеем. Зычым вам здароўя, шчасця, натхнення ў ваших пачынаннях.

Управа МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

“БАЦЬКАЎШЧЫНА” РЫХТУЕЦЦА ДА ПЯТАГА З’ЕЗДУ БЕЛАРУСАЎ СВЕТУ

18-19 ліпеня адбудзеца Пяты з’езд беларусаў свету. Падрыхтоўцы да гэтага значнага форуму было прысвячана пасяджэнне Малой Рады МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” 2 сакавіка.

На пасяджэнні была агучана тэма з’езду – “Нацыянальная ідэнтычнасць беларусаў у сучасным свеце: праблемы захавання і развіцця”, і назвы трох секцый, які будуть працаваць цягам 2 дзён: “Сродкі нацыянальнай ідэнтыфікацыі беларусаў у Беларусі і свеце (мова, літаратура, мастацтва, друк і г.д.”); “Магчымасці ўзаемадзеяння метраполіі і дыяспары ў захаванні нацыянальнай ідэнтычнасці і культурнай спадчыны беларусаў”; “Супольная гістарычна памяць як аснова нацыянальнай еднасці беларусаў у свеце”.

Дзеля належнай падрыхтоўкі і правядзення З’езду быў створаны Арганізацыйны камітэт, у склад якога ўваішлі 88 прадстаўнікоў з Беларусі і розных краін свету. Су-старшынямі Аргкамітэту абраныя Радзім Гарэцкі, Аляксей Марачкін, Алена Макоўская з беларускага боку, Алег Рудакоў з Расіі і Вячка Станкевіч з ЗША. Сябры Рады зацвердзілі план працы Аргкамітэту і Рабочай групы. У склад Рабочай групы, якая будзе здзяйсняць непасрэдную падрыхтоўку да З’езду, было абрана 16 асобаў на чале з Нінай Шыдлоўскай, намесніцай старшыні Рады.

Важным юрыдычным вынікам пасяджэння з’яўляецца зацвярджэнне нормаў прадстаўніцтва дэлегатаў на З’езд. З гэтага моманту будзе пачата выплучэнне дэлегатаў ад 29-ці краін свету і Беларусі.

Сябры Малой Рады зацвердзілі бюджет З’езду і заслушалі інфармацыю аб пошуках памяшкання для правядзення сусветнага форума. Было адзначана, што ўжо зараз становіцца відавочным, што знайсці памяшканне ў Мінску будзе нялёгка, як было і перад мінулым з’ездам. Таму сябры Малой Рады пацвердзілі гатоўнасць у выпадку перашкодаў з атрыманнем памяшкання ў сталіцы метраполіі, рыхтавацца да правядзення З’езду беларусаў свету ў суседніх краінах.

Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”

ВАРШАВА (ПОЛЬЩА)

Працяг. Пачатак на стар. 3

ганізатарам якой стала "Беларуская Нацыянальная Памяць". Беларусы і сябры Беларусі прыйшлі ў Collegium Civitas, каб прыняць удзел у другой па ліку агульнанацыйнальнай дыктоўцы. Удзельнікаў, якіх было каля пяцідзесяці чалавек, прывітала презідэнт Collegium Civitas прафесар Ядвіга Каравеўіч. Ініцыятарам ідэі напісання дыктоўкі ў Варшаве выступіла Наста Ільіна, стыпендыстка презідэнта Польскай Акадэміі Навук, сябра ТБМ, якая і чытала тэкст "Родная мова" (паводле У. Каракевіча). На дыктоўцы прысутнічалі журналісты "Еўрапейскага радыё для Беларусі", Беларускай службы "Польскага Радыё" і "БЕЛСАТ".

Усе ўдзельнікі перад напісаннем дыктоўкі атрымалі ў падарунак ад БНП фірмовыя асадкі. Напрыканцы імпрэзы ўсе ахвотныя маглі атрымаць прыз ад БЕЛСАТу - CD-дыск з фільмам "Тутэйшы" і фірмовыя стужкі "БЕЛСАТ".

Паводле "БНП"

МАСТАЎЛЯНЫ (ПОЛЬЩА)

Паездку ў мястэчка Мастаўляны (Беласточчына), дзе нарадзіўся Кастусь Каліноўскі, зарганізавала 1 лютага "Беларуская Нацыянальная Памяць". Менавіта тут, 2 лютага 1838г. нарадзіўся К. Каліноўскі. Сёлета 171 угодкі з дня яго нараджэння і ўгодкі нацыянальна-вызвольнага паўстання на Беларусі 1863 г.

У акцыі ўшанавання памяці беларускага нацыянальнага героя ўзялі ўдзел студэнты "Праграмы Каліноўскага". Моладзь наведала месца бытой сядзібы Каліноўскіх, ад якой сёння застаўся толькі кутны камень. Перад прысутнымі выступіў прафесар гістарычных навук, старшыня Беларускага гістарычнага таварыства ў Польшчы Алег Латышонак, які распавёў пра жыццё і дзейнасць К. Каліноўскага. Мясцовы жыхар сп. Уладзімір правёў экспкурсію па вёсцы, расказаў цікавыя падрабязнасці з жыцця сям'і Каліноўскіх. На сядзібе Каліноўскіх у памяць змагара быў зачытаны ўрывак з "Пісьма з-пад шыбеніцы", напісаных Кастусём у камеры віленскай Дамініканскай турмы. Заклік да беларускага народу змагацца за сваю Волю і Край і сёння застаецца актуальным.

БНП плануе ў хуткім часе

ўсталяваць памятны знак на месцы бытой сядзібы.

Паводле БНП

НОВАСІБІРСК (РАСІЯ)

Свята "У гасцях у Лявоніхі" штогод ладзіць абласны цэнтр беларускай культуры Новасібірска.

Свята робіцца шматганным і маляўнічым, яго любяць і чакаюць не толькі беларусы, але і прадстаўнікі іншых нацыянальнасцяў гэтага расійскага рэгіёна. Між іншым, два апошнія гады "Лявоніхі" праводзіліся ў раінцэнтрах вобласці. А ў 2008-м галоўных герояў - Лявона і яго жонку Лявоніху - прымаў Тагучынскі раён. Акрамя прадстаўнікоў 14 раёнаў Новасібірскай вобласці, у фестывалі бралі ўдзел фальклорныя гурты "Ленушка" (Іркуцк), "Зязюля" (Кыштоўскі раён), ансамбль народнай песні "Сібірскі ўзор" (вёска Смаленка) і шмат іншых калектываў. На вясёлы фестываль сабраліся не толькі дарослыя, але і дзіцячыя фальклорныя калектывы.

Перагортваючы старонкі гісторыі свята, вяртаемся да першага фестывала "У гасцях у Лявоніхі", які праводзіўся ў 2002 г. Ніхто тады і не меркаваў, што гэтае свята будзе мець добры працяг. Сёння ж відавочна: пакуль спяваюць песні і танцуюць беларускія танцы - будзе жыць у Сібіры адметная культура.

Паводле газеты "Голос Радзімы"

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ (РАСІЯ)

31 студзеня ў Пушкінскім раённым Доме культуры Санкт-Пециярбурга сабраліся прыхільнікі творчасці народнага артыста СССР і Беларусі, заснавальніка ансамбля "Песняры" Уладзіміра Мулявіна. Пяць год прайшло з тых часоў, як пайшоў з жыцця славуты музыка, але адчуванне яго прысутнасці ўзнікае ўсялякі раз, калі чуеш бяссмертныя хіты, напісаныя ці аранжыраваныя У. Мулявіным.

Для гурта "Рэтра-Хіт", лаўрэата міжнародных і ўсерасійскіх конкурсаў, "Песняры" і У. Мулявін - куміры. Музыкі з гонарамі кажуць, што яны выраслі на "Песнярах". Менавіта таму памяць аб У. Мулявіне штогод адзначаецца канцэртнай праграмай. У гэтым годзе дэвізам вечара сталі слова з адной яго самых любімых песен: "Ад прадзедаў з пакон вякоў мне засталася спадчына..." У. Мулявін і "Песняры" як ніхто іншы ўсхвалялі

спадчыну і ганарыліся ёй.

Гурт "Рэтра-Хіт" сустрэлі цэптымі аплодысментамі, які быў знакам ўдзячнасці за памяць аб У. Мулявіне. Памятны вечар наведалі ганаровыя гості - першы сакратар Амбасады Распублікі Беларусь у Расійскай Федэрацыі ў Санкт-Пециярбурзе Уладзімір Няроўскі, сябра Прэзідыму Савета Міжрэгіяльянай арганізацыі ветэранаў Аляксандр Станкевіч, сустаршыня Беларускай культурна-нацыянальнай аўтаноміі Санкт-Пециярбурга Уладзімір Чмыроў. А затым быў канцэрт, у якім прагучалі творы, народжаныя ў Беларусі, выкананыя беларускімі калектывамі і артыстамі, на вершы беларускіх паэтаў.

Гледачы з задавальненнем падпявалі агульнавядомыя і любімыя песні У. Мулявіна.

Трэба дадаць некалькі словаў пра сам гурт "Рэтра-Хіт". Калектыву існуе больш за 10 год, з'яўлюйцца ўдзельнікамі і пераможцамі шматлікіх міжнародных конкурсаў, а кіраўнік гурта - ураджэнец Беларусі Віктар Каваленка.

Паводле інф. Аляксандра Станкевіча

ЛЬВОЎ (УКРАЇНА)

19 студзеня ў Львове адбылося святочнае набажэнства Беларускай аўтакефальнай праваслаўнай царквы, якое правёў архіепіскап Ёван.

У прысутнасці вялікай колькасці беларусаў быў здзейснены сапраўдны беларускі праваслаўны чын асвячэння вады. На службе прысутнічалі не толькі беларусы Львова, але і іншых месцаў Украіны. Таксама быў зачытаны зварот вернікаў БАПЦ у Беларусі.

Люты месяц быў насычаны на падзеі ў БАПЦ, ва Украіне.

Так, 15 лютага прыходы БАПЦ адзначылі свята Грамніцы. Былі падрыхтаваны адмысловыя Грамнічныя свечкі з беларускімі абрэзкамі і надпісам "Грамніцы". Богаслужбы адбыліся ў 4 гарадах. Богаслужбу ў Чарнаўцах ўзначаліў першагіарарх архіепіскап Ёван. Падчас богаслужбы ўладыка ўзнагародзіў архірэйскай Граматай адміністратара і стваральніка сайту "Украінская Аўтакефалія" прат. Яўгена Заплетнюка (УАПЦ).

16 лютага ў Чарнаўцах, Роўна, Львове, Ужгарадзе і Луцку ў рамках акцыі салідарнасці з беларускімі палітвязнямі адбыліся адмысловыя малебны "За няяніна пакутваючых у вязніцах і праследуемых за прауду".

Працяг на стар. 8

РЫЖСКАЯ БЕЛАРУСКАЯ АСНОЎНАЯ ШКОЛА ЧАКАЕ ВУЧНЯЎ

З 15 студзеня латвійскія школы началі прымачь дакументы ад бацькоў будучых першакласнікаў. Апошні тэрмін падачы дакументаў - 1 красавіка. Чакаючы будучых вучняў і ў Рыжскай Беларускай асноўнай школе.

З гэтага нагоды некалькі пытанняў да дырэктара Рыжскай Беларускай асноўнай школы Ганны Іванэ.

- Ці ёсьць нейкія патрабаванні да будучых вучняў? Мaeца на ўвазе, што сюці накітала прыёмных іспытаў.

- Такая праверка недазваляеца законам. Таму калі вашаму дзіцятку прыйшоў час ісці ў школу - а паводле закона "Аб агульнай адукацыі" ў першы клас залічваюцца дзеци, якім у гэтым годзе споўнілася сем гадоў, - калі ласка, да нас у школу!

- А калі дзіця не ведае ніводнага беларускага слова?

- Якраз для гэтага і існуе наша школа, каб навучыць дзяцей беларускай мове. І не толькі беларускай, але і латышскай, рускай, англійскай. Добра, калі будучы першакласнік займаўся ў падрыхтоўчай групе нашай школы. Тут для будучых нашых вучняў наладжаны заняткі па беларускай мове, таксама дзеци знаёмыца з латышскай і англійскай мовамі, якія ў школе выкладаюцца ўжо з першага класа. Заняткі ў падрыхтоўчай групе ў нашай школе началіся з каstryчніка мінулага года. І на сённяшні дзень група цалкам укомплектавана.

- Ці не здарыца так, што, калі дзіця не наведвала падрыхтоўчую групу, вы можаце адмовіць яму ў прыёме?

- Такіх абмежаванняў не прытырмліваемся. Не існуе і "этнічнага" крытэрыя. Галоўны крытэрый - цікавасць да беларускай культуры, мовы, традыцый - таго, што мы звыкла называем беларушчынай.

- Для жыхароў Рыгі ёсьць пэўнае абмежаванне выбару школы па месцы жыхарства?

- Школаў нацыянальных меншасцяў, якія з'яўляюцца і наша Рыжская Беларуская асноўная школа, гэта абмежаванне не датычыцца.

- Ці з'яўліся ўжо першыя жадаючыя вучыцца менавіта ў беларускай школе?

Беларусы ў свеце

№02 (85), люты 2009

Інфармацыйны бюлетэн
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына".
Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументації.

АБВЕСТКІ

- Так, на сённяшні дзень у нас ужо маецца 15 чалавек, якія выказалі жаданне стаць вучнямі нашай школы. Астатнім - раю паспяшацца. Дзверы Рыжской Беларускай асноўнай школы заўсёды гасцінна адчынены для ўсіх, хто цікавіцца яе жыццём. Тому сардэчна запрашаю бацькоў будучых першакласнікаў наведаць нашу школу ў любы час, каб самім знайсці адказы на свае пытанні. Дарэчы, хачу нагадаць, што па традыцыі ў апошні дзень лютага ў школе будзе праводзіцца сустэреч з нашымі выпускнікамі. Будзем рады ўсім, каму не абыякавая наша школа.

Адрас Рыжской Беларускай асноўнай школы:

Рыга, вул. Келдыша, 4

Тэлефон для даведак: 7247545

Паводле "Латвійскага таварыства беларускай культуры "Світанак"

НАВІНЫ

ЛЬВОЎ (УКРАЇНА)

Працяг. Пачатак на стар. 7

Да малебнаў далучыліся і шэраг святароў УАПЦ.

23 лютага ў грамадах БАПЦ ва Украіне началося святкаванне ўгодак стварэння БКА. Яно паспачалося св. літургіяй на якой памяналася ўсе загінуўшыя і жывыя змагары за Вольную Беларусь. Богаслужбы адбыліся ў Роўна, Луцку, Чарнаўцах, Львове і Ужгарадзе. Вечарам у Львове і Ужгарадзе адбыліся вечарыны, прысвечаныя ўгодкам БКА. Да свята яшчэ ў студзені быў выдадзены адмысловы каляндарык.

Паводле БАПЦ

ТАЛІН (ЭСТОНІЯ)

Першы клубны вечар-дыскусія "Беларусь і беларусы" адбылася 7 лютага. Мерапрыемства было арганізавана беларуска-эстонскай грамадскай арганізацыяй Valgevene Uus Tee для этнічных беларусаў, якія жывуць у Эстоніі, а таксама для тых, каму цікава тэма Беларусі. Удзельнікі мерапрыемства дыскутувалі на тэмы "Беларусь як гісторычна складзеная тэрытарыяльная дзяржава", "Чаму беларусы не размаўляюць на роднай мове?" і "Дэмакратычная традыцыя ў Беларусі". Гасцімі вечара былі беларускі пісьменнік У. Арлоў і эстонскі гісторык Ю. Адамс.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.

Апрацоўка і вёрстка - М. Азаронак

Адказныя за нумар -

А. Макоўская, Н. Шыдлоўская

Наклад 250 асобнікаў

"Мы лічым, што чистая палітыка не працуе як у Беларусі, так і ў нашай дыяспары. Яна толькі спаряджае канфлікты, але не вырашае праблемы існавання двух паралельных светаў беларусаў: савецкага і дэмагратычнага. Толькі культурныя, адукацыйныя праекты, на наш погляд, дазволіць злучыць гэтыя дзве супольнасці ў адзіную нацыю", - зазначыў Павел Марозаў, дырэктар арганізацыі Valgevene Uus Tee.

Беларускія клубныя вечары будуть праходзіць не раздзей аднаго разу на месяц у гарадах Эстоніі - Таліне, Йыхві, Сіламяе, Нарве, дзе жыве значная колькасць беларусаў.

Паводле БелАПАН

10-ГОДДЗЕ СУПОЛКІ "СПАДЧЫНА"

Працяг. Пачатак на стар. 1

Беларусь у Латвіі спадар Аляксандар Герасіменка, мэр Вентспілса спадар Айвар Лембэрґс, старшыня Саюзу беларусаў Латвіі спадарыня Валянціна Піскунова. А таксама перад супольнасцю сяброў выступілі мясцовы ансамбль беларускай песні "Журавінка" і госці з Магілёўскай вобласці - сямейнага трыо "Baakc".

Інфармацыйны цэнтр
МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

НАВІНЫ ДРУКУ

АЛЕГ ЛАТЫШОНДАК. "ЖАЎНЕРЫ БНР"

Новую кніжку А. Латышонда можна назваць малым зборам твораў - сюды ўвайшла ў перакладзе з польскай манаграфіі "Беларуская вайсковая фармаванні: 1917—1923 гады", а таксама згрупаваныя ў тэматычныя раздзелы "Станіслаў Булак Балаховіч: станронкі бурлівага жыцця" і "Змаганне за ўласную дзяржаву" публікацыі аўтара з іншых выданняў. Прэзентацыя кнігі прыйшла ў лютым у розных рэгіёнах Беларусі.

Паводле "Нашай Нівы"

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск
220030, Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@lingvo.minsk.by
zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 224-79-35

Алесь Латышонак